

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2124/2017
12.10.2017. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Марковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Драган Вујовић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизијама тужиле и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 317/17 од 21.06.2017. године, у седници већа одржаној дана 12.10.2017. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈАЈУ СЕ ревизије парничних странака па се **УКИДА** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 317/17 од 21.06.2017. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови П2 119/17 од 08.05.2017. године утврђено је да је малолетна ВВ из ... трпела насиље од стране тужиле АА - мајке из ... тако што је тужилца последњих година терала своју ћерку малолетну ВВ да ради за њу и њене синове, а када нешто не стигне да уради, тукла ју је и говорила да је курва, проститука, изазивала сукоб између ње и њене браће и понашала се тако да је изазивала страх код малолетне ВВ која се и сада плаши своје мајке – тужиле. Другим ставом изреке одређена је мера заштите од насиља у породици и наложено исељење тужиле из породичне куће у ... у улици ... број ..., у року од 24 часа, под претњом принудног извршења. Трећим ставом изреке забрањено је тужилци АА да се приближава малолетној ВВ и месту становања малолетне ВВ у ... у улици, на удаљености мањој од 100 метара као и свако даље узнемиравање малолетне ВВ. Четвртим ставом изреке наложено је усељење малолетне ВВ и туженог ББ – законског заступника малолетне ВВ у породичну кућу у ... у улици, у року од 24 часа под претњом извршења. Петим ставом изреке је утврђено да је тужилца АА трпела насиље од стране туженог ББ тако што је тужени последњих година вређао тужилцу, сада своју бившу супругу, тако што јој је говорио да је курва, проститутка, да ће он њој показати, да ће је убити, а неколико пута је физички насрнуо на тужилцу. Шестим ставом изреке забрањено је туженом ББ да се приближава тужилци и месту становања тужиле на удаљености мањој од 100 метара као и свако даље узнемиравање тужиле, која заштитна мера ће трајати највише годину дана са могућношћу продужења, док не престану разлози због којих се изриче и одлучено је да жалба не задржава извршење ове пресуде. Седмим ставом изреке одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да суд одреди меру заштите од насиља у породици и наложи туженом ББ да се исели из

породичне куће у ... у улици, као неоснован. Осим ставом изреке одбијен је предлог тужиле за издавање привремене мере поднет 18.04.2017. године као неоснован. Деветим и десетим ставом изреке одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка као и захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 317/17 од 21.06.2017. године, жалбе странака су одбијене и потврђена првостепена пресуда Основног суда у Старој Пазови П2 119/17 од 08. маја 2017. године.

Против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 317/17 од 21.06.2017. године, ревизије су изјавили и тужилца и тужилац из свих законских разлога.

Испитујући побиијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да су ревизије парничних странака основане.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су бивши супружници, чији брак је разведен судском одлуком од 10.10.2016. године. Са њиховом заједничком децом, и сином тужиле из првог брака наставили су да живе у породичној стамбеној згради у ... у улици ... број Односи у њиховој породици су поремећени услед вишегодишњег психолошког и учесталог физичког насиља. То је утицало и на њихов однос према деци, па се малолетна ВВ – заједничко дете парничних странака приклонила туженом – оцу, а заједнички син парничних странака и тужилин син из ранијег брака тужилца. Тужилца се током 2015. године разболела, у јануару 2016. године, пре него што се тужилца разболела дошло је до конфликта парничних странака, када је тужени ухватио тужилцу за врат и оборио на кревет, због чега је била принуђена да позове своју сестру ради одбране. Након тога тужилца је имала операцију, па је ради опоравка од операције отишла код сестре, али када се вратила у породичну кућу, током априла 2016. године између странака је избио нови конфликт о чему је обавештена и полиција. Више пута се обраћала Центру за социјални рад, а поднела је и кривичну пријаву против туженог.

Породична кућа у којој су раније сви живели води се на тужилцу, иако представља брачну тековину странака о чему је покренута парница за деобу брачне тековине још пре покретања овог поступка која није окончана. Малолетна ћерка парничних странака ВВ рођена је ... године, пресудом о разводу брака је додељена на самостално вршење родитељског права туженом – оцу а односи између мајке и ћерке су такође поремећени јер је ВВ у време болести мајке била задужена да спрема кућу, музе козе и овце, што ако не би урадила тужилца ју је кажњавала. Прибегавала је и батинама, па је последњи пут ћерку истукла 2014. године.

Због дисфункционалних односа било је неопходно извршити физичко раздвајање мајке и ћерке, па је планом услуга Центра за социјални рад предвиђено да се тужени са малолетном ВВ привремено исели из породичне куће, до окончања парнице око поделе брачне тековине. Суд је одредио привремену меру иселења туженог са малолетном ВВ из породичне куће, па се тужени децембра 2016. године иселио са малолетном ВВ из породичне куће и сада живе као подстанари. Он ради у ..., али мора и додатно да се ангажује да би остварио потребна средства за издржавање, јер нема друге имовине. Тужилца доприноси издржавању малолетне ВВ. Привремена мера којом

је одређено да се тужени са малолетном ВВ исели из породичне куће укинута је решењем од 01.02.2017. године, али тужила не дозвољава њихов повратак у кућу. Малолетна ВВ – ћерка парничних странака се плаши мајке и не жели да живи у истој кући са њом.

Суд у утврђеном чињеничном стању констатује да је насиље актуелно заустављено, да се породица налази у високом степену ризика понављања насиља, а тужила је истовремено у улози жртве и насилника. У односу на малолетну ВВ тужила је у положају насилника, али је изразила висок ниво мотивисаности реуспостављања односа са ћерком и превазилажење насталог конфликта, до кога није дошло.

На основу тако утврђеног чињеничног стања судови су закључили да у конкретном случају постоји насиље у породици и да је оправдано изрећи мере заштите од насиља у породици исељењем тужиле из породичне куће, усељењем малолетне ћерке парничних странака и туженог у кућу, забрану приближавања тужиле малолетној ВВ и узнемиравања малолетне девојчице. Због постојања насиља туженог према тужили изречена му је забрана даљег узнемиравања тужиле и приближавања тужили у простору око становања на удаљености мањој од 100 метара. Овакву одлуку судови су донели с позивом на одредбе члана 197., 287. и 288. Породичног закона.

Судови наводе да штитећи најбољи интерес малолетног детета су усвојили меру заштите од насиља исељењем тужиле из породичне куће и усељењем туженог који је законски заступник малолетне ВВ и малолетне ВВ у кућу, јер је неопходно обезбедити стварање сигурног и подстицајног окружења за развој малолетног детета код кога постоји велики страх да живи у кући са мајком.

Незадовољне првостепеном и другостепеном пресудом обе парничне странке су изјавиле ревизију из свих законских разлога, указујући и на погрешно утврђено чињенично стање, а ревизија тужиле посебно указује и на битне повреде одредаба парничног поступка.

Врховни касациони суд закључује да су обе ревизије основане јер је другостепена пресуда заснована на битној повреди одредаба парничног поступка јер је неразумљива и не садржи разлоге о одлучним чињеницама. У образложењу побиијане пресуде се наводи да је тужила болесна, да је имала операцију, да се тешко креће да је последњи акт насиља у односу на малолетну ВВ предузет 2014. године, да је по плану реуспостављања односа са малолетном ВВ и превазилажења њихових сукоба Центар за социјални рад констатовао високи степен мотивисаности тужиле да то постигне, да је према налазу Центра за социјални рад од 12.12.2016. године актуелно насиље заустављено, да је присутан одређени степен опасности од понављања насиља, али да се насиље није поновило. Код тако констатованог чињеничног стања недостају разлози о оправданости изрицања мере заштите од насиља у породици у виду исељења тужиле из предметног стана.

Поред тога, мера заштите од насиља у породице изречена је и у корист малолетне ВВ с позивом на члан 287. Породичног закона према којој одредби суд није везан границама тужбеног захтева за заштиту од насиља у породици и може одредити меру заштите од насиља у породици која није тражена ако оцени да се таквом мером најбоље постиже заштита. Међутим, основано се у ревизији тужиле истиче да се таква мера не може изрећи у односу на лице које уопште није странка у поступку. Конкретни

парнични поступак се води по тужби тужиље АА, против туженог ББ, који јесте законски заступник малолетне тужиље ВВ, али малолетна ВВ чији би законски заступник био отац ББ није парнична странка у овом поступку. Да малолетна ВВ није постављала никакав тужбени захтев очигледно је и из поднеска од 04. маја 2017. године који је доставио Центар за социјални рад Општине ... суду где се наводи да је малолетна ВВ се изјаснила да ће поднети тужбу за заштиту од насиља у породици и тражити изрицање мере забране приласка у односу према њеној мајци АА1, али она то није учинила до закључења главне расправе, а током поступка је саслушавана у својству сведока.

Имајући у виду да је првостепена пресуда која је била донета у овом поступку 18.01.2017. године под бројем П2 547/16 укинута решењем Апелационог суда у Новом Саду Гж2 121/17 од 16.03.2017. године и предмет враћен на поновни поступак са примедбама да је првостепени суд пропустио да цени од каквог је утицаја мера физичког раздвајања малолетне ВВ и мајке на изречену меру заштите од насиља туженом, с тим да нерешени имовинскоправни односи између парничних странака не могу бити разлог за изрицање мере од насиља у породици према туженом, а имајући у виду да су странке пре развода брака фактички уредиле начин коришћења заједничке непокретности, те да је било потребно ценити да ли је због тога могућност њихових даљих међусобних конфликта умањена.

Након укидања ове пресуде првостепени суд је затражио извештај од Центра за социјални рад, саслушао парничне странке и малолетну ВВ као сведока и донео одлуку у којој поново недостају разлози о одлучним чињеницама. Према члану 383. став 4. ЗПП другостепени суд ће да закаже расправу и одлучи о жалби и захтевима странака кад је у истој парници првостепена пресуда већ једанпут била укинута, а побијана пресуда се заснива на погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању или су у поступку пред првостепеним судом учињене битне повреде одредаба парничног поступка, осим ако се побија пресуда на основу признања, пресуда због одрицања, пресуда због пропуштања, пресуда због изостанка, као и пресуда донета без одржавања главне расправе, односно ако се ради о пресуди о спору мале вредности. Сагласно цитираној одредби Закона о парничном поступку другостепени суд је био дужан да закаже расправу и одлучи о жалбама и захтевима странака након отклањања учињених битних повреда одредаба поступка, што у конкретном случају није учинио.

Са изложених разлога, а на основу 416. став 2. и ств 3. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Љубица Милутиновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић